

राज्यमिधी मंडळाचा वास्तविक प्रमुख.

राज्यपाल राज्याचा/मुख्यमंत्री सरकारचा प्रमुख.

विभुक्ती:

- संकेतप्रमाणे राज्यपाल वृद्धमान झालेला पक्षाच्या नेत्याची मुख्यमंत्रीपदी विभुक्ती करू शकतो.
- सर्वाधिके जाण मिळालेला पक्षाचा/युनीटा नेता.
- एक महिन्यात विश्वासदर्शक ठराव संमत करण्यास सांगू शकतो.
(मुख्यमंत्रीपदी विभुक्ती देण्यापूर्वी विधानसभेत वृद्धमान विपक्ष केले पाहिजे असे घटनेचे धटले नाही)
- सदस्य नसलेल्या व्यक्तीस सहा महिन्यांसाठी मुख्यमंत्री पदी विभुक्ती करणू शकतो.
- तो कोठल्याही गृहचा सदस्य असू शकतो.
- राज्यपाल राष्ट्रपती.
- कार्यकाळ बिरुद्ध ठरवणे — राज्यपालाची भर्ती अखेरपर्यंत (विधानसभेत वृद्धमानाचे संपर्क झाले तो पर्यंत राज्यपाल त्याला पदावरून दुर करू शकण नाही.)
- वेतन व भत्ते —> राज्यमिधी मंडळ ठरवते.

* राज्यमिधी मंडळाचे सदस्य
मंडळाचा मुख्यमंत्री झालेले

- ① वरसीलाल → हरियाणा
- ② शंकरशास्त्री चव्हाण → महाराष्ट्र

विधानसभेचे सदस्य असणाऱ्या
मुख्यमंत्री झालेले

- ① राजगोपालाचारी → १९५२ - मद्रास
- ② मोरोजी देसाई - १९५२ - गुजरात
- ③ सी. वी. गुप्ता - १९६० - उ. प्रदेश
- ④ वी. पी. मंडळ - १९६५ - बिहार

आघेकार व कार्य① मंत्रिमंडळाच्या संदर्भाने:

- ① मंत्रांची शिफारस.
- ② त्यांच्याचे वाच्य/फोटोसदस्य
- ③ मतभेद झाल्यास मंत्रालय राजीनामा देण्यास सांगू शकतो किंवा काढून टाकावे अशी राज्यपालाचा शिफारस करतो.
- ④ घटककार्याध्यक्षस्थानी.
- ⑤ त्याचा राजीनामा संपूर्ण मंत्रिमंडळाचा विस्तारित करतो.

② राज्यपालांच्या संदर्भात

- ① राज्यपाल व मंत्रिमंडळ यांच्यातील युक्त.
- ② सर्व निर्णय राज्यपालांना करवणे.
- ③ एखाद्या बाबीविषयी मंत्र्यांचे निर्णय घेतला झालेला पण त्यावर मंत्रिमंडळाने विचार विनिमय केला गेलेला तर राज्यपालांचे स्वागितलास ती बाब मंत्रिमंडळाच्या विचाराधी ठेवणे.
- ④ महाधिवक्ता, राज्य लोकसेवा आयोग अध्यक्ष व सदस्य, राज्य निवडणूक आयोग इ. मंडळांच्या पदावतीत जिपुक्ती बाबत राज्यपालांना हक्काचे.

③ राज्याविधिमंडळाच्या संदर्भात

- ① अधिवेशने घेणे/ वरदान करणेबाबत राज्यपालांना हक्काचे.
- ② राज्य विधानसभेचे पित्तजिने करण्याची शिफारस करू शकतो.
- ③ गृहमध्ये सरकारी घोशणे घोषित करतो.

④ इतर अधिकार

- ① राज्य नियोजन मंडळाच्या अध्यक्ष असतो
- ② आरक्षकांनी एका वसुलीत ③ विभागीय परिषदेची उपाध्यक्ष
- ④ आंतरराज्यीय परिषद व राष्ट्रीय विकास परिषदेचा सदस्य
- ⑤ राज्य सरावरीत मुख्य आपत्काक्षीय व्यवस्थापक